

Huvudman

BORÅS KOMMUN
boras.stad@boras.se

Beslut

Datum 2025-12-01
Dnr SI 2025:6049
Sida 1 (16)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bodaskolan 7-9 i Borås kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att senast den **31 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande behöriga lärare, anställning av lärare, utredning av frånvaro samt anmäla och utreda behov av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Borås kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Borås kommun ska vidta följande åtgärder

Behöriga lärare

1. Se till att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med underlag som visar vilka lärare som undervisar i vilka klasser och ämnen. Huvudmannen ska också inkomma med underlag som styrker lärarnas legitimation och behörighet alternativt, om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga, lärarnas erfarenhet och utbildning. Huvudmannen ska även redogöra för skälen till att huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för lärarna. Huvudmannens redovisning ska även omfatta en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att rekrytera legitimerade och behöriga lärare i det ämne där det saknas sådan personal på skolenheten. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Anställning av lärare

1. Se till att upphöra med att tillsvidareanställa lärare utan lärarlegitimation, om inget tillämpligt undantag från detta krav föreligger. Huvudmannen ska inkomma med en förteckning över de

lärare som anställts tillsvidare vid skolenheten efter datumet för detta beslut och till och med den 24 mars 2026 samt inkomma med dessa lärares anställningsbevis och lärarlegitimation. (2 kap. 19-21 §§ skollagen)

2. Se till att lärare som saknar legitimation, och som inte får anställas tillsvidare, inte anställs för längre perioder än vad som är tillåtet enligt författningarnas krav. Huvudmannen ska inkomma med en förteckning över de lärare som fått en tidsbegränsad anställning vid skolenheten efter datumet för detta beslut och till och med den 24 mars 2026 samt en uppgift om hur länge lärarens anställning sträcker sig, vilket eller vilka ämnen och årskurser läraren undervisar i/kommer att undervisa i, samt en uppgift om varför legitimerad lärare inte anställts istället. (2 kap. 21 § skollagen)

Utredning av frånvaro

1. Se till att rektorn för de elever som har upprepad eller längre frånvaro, om det inte är obehövt, skyndsamt utreder frånvaron. Utredningarna ska genomföras oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig och ska genomföras i samråd med eleven, elevens vårdnadshavare samt elevhälsan. I det fall utredningarna visar att specifika åtgärder behöver vidtas för att komma till rätta med elevernas frånvaro ska dessa åtgärder beslutas om och genomföras. Rektorn ska i en förteckning dokumentera vilka elever som under perioden 19 augusti 2025 – 24 mars 2026 bedömts ha upprepad eller längre frånvaro och vilket datum en utredning om orsakerna till frånvaron har inletts för respektive elev. Om utredningar bedöms som obehövt och utredning inte genomförs ska det av huvudmannens redovisning framgå skälen till detta. Förteckningen, samt tre oidentifierade utredningar som färdigställts senast den 24 mars 2026, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)
2. Se till att rektor snarast anmäler till huvudmannen när en utredning om en elevs frånvaro inletts. En förteckning över de elever som anmälts och datum för när anmälan har gjorts ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

Anmäla och utreda behov av särskilt stöd

1. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 2 februari 2026 informerar samtliga lärare och elevhälsans personal om skollagens krav gällande när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt

när och hur denna information har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket skollagen, 3 kap. 7 § skollagen)

2. Se till att rektorn för varje anmälan om utredning av behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn – eller som redan har inkommit men där utredning inte har påbörjats – ser till att respektive elevs behov av särskilt stöd utreds. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som har inkommit till rektorn till och med den 24 mars 2026 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
3. Se till att rektorn, eller den rektorn har överlåtit beslutanderätten till, för varje utredning om behov av särskilt stöd som avslutas före den 24 mars 2026 fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. I varje utarbetat åtgärdsprogram ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Rektorn ska dokumentera hur många åtgärdsprogram som beslutats samt hur många beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram som fattats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9–10 §§ och skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, förebyggande arbete för studiero, ordningsregler, hantering av mobiltelefoner och utredning av elevers ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:6049) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Bodaskolan 7-9 i Borås kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Bodaskolan 7-9 följer gällande bestämmelser om behöriga lärare,

anställning av lärare, frånvaro, extra anpassningar, anmäla och utreda behov av särskilt stöd, förebyggande arbete för studiero, ordningsregler, hantering av mobiltelefoner och utredning av elevers ordningsstörande beteende.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 30 september och 2 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. förteckning över undervisande lärare, frånvarostatistik och betygskatalog. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation från huvudmannen inför tillsynen och intervju med rektorn framgår att det finns flera lärare som undervisar i ämnen som de saknar behörighet för, trots att det finns behörig lärare i de ämnena att tillgå på skolenheten. Rektorn uppger att flera av skolans undervisande personal saknar lärarlegitimation eller undervisar i ämnen de inte har behörighet för. För vissa av dessa uppger rektorn att denne inte vidtagit åtgärder för att förändra organisationen eller prövat möjligheten att kunna använda behöriga lärare i stället. Rektorn uppger vidare att flera av lärarna på skolan var anställda innan rektorn tillträdde sin tjänst hösten 2024 och att möjligheterna att påverka tjänsteplaneringen har varit begränsade. Enligt rektorn kan tjänsteplaneringen ses över inför nästa läsår för att öka andelen behöriga lärare.

Enligt inkommen dokumentation finns det en lärare som undervisar i bild som saknar legitimation och behörighet i bild. Rektorn uppger att läraren är tillsvidareanställd som lärarassistent men har undervisat i bild under flera läsår. Rektorn uppger att personen har haft ansvar för undervisningen i bild så länge rektorn har varit anställd på skolan och att planeringen för innevarande läsår gjordes utifrån tidigare läsår. Rektorn har inte anställt, eller tjänsteplanerat, personen för undervisning i bild för ett år i sänder. Vidare uppger rektorn att hon inte annonserat efter ytterligare behörig lärare i bild. Rektorn har inte heller sett över möjligheten att organisera för att kunna använda sig av andra lärare på skolan som har behörighet i bild.

Enligt inkommen dokumentation finns det en annan lärare som har legitimation men som saknar behörighet i de ämnen hen undervisar i; svenska, svenska som andra språk och engelska. Rektorn bekräftar uppgifterna och uppger att läraren är behörig i yrkesämnena i gymnasieskolan. Läraren har, sedan 2021, en tillsvidareanställning som lärare på skolenheten.

Ytterligare en annan lärare som enligt inkommen dokumentation saknar legitimation är enligt rektorn tillsvidareanställd som elevassistent men undervisar i flera klasser i slöjd och teknik. Rektorn känner inte till under hur många läsår personen ansvarat för undervisningen i dessa ämnen men det har skett under hela den tid rektorn arbetat på skolan (sedan hösten 2024). Rektorn har annonserat efter lärare i slöjd men inte i teknik och tjänsteplaneringen för innevarande läsår har lagts likt tidigare. Rektorn uppger vidare att lärare med behörighet i teknik på skolenheten inte kunnat tjänsteplaneras in för undervisning i teknik. Dessa lärare har rektorn behövt tjänsteplanera för undervisning i matematik och naturorienterande ämnen i stället.

Det framkommer också att det finns en lärare som har legitimation som undervisar i matematik, fysik och kemi trots att behörigheten endast omfattar ämnet teknik. Rektorn uppger att detta beror på svårigheter att organisera undervisningen i matematik och naturorienterande ämnen på annat sätt. Rektorn uppger att läraren undervisat i dessa ämnen sedan våren 2017 och rektorn kommer att uppmana läraren att komplettera sin utbildning så att hen även blir behörig i matematik och naturorienterande ämnen.

Vidare framkommer i inkommen dokumentation och intervju med rektorn att det finns en lärare som undervisar i matematik i årskurs 7–9 men som endast är behörig i matematik upp till årskurs 6. Läraren har legitimation i matematik och teknik upp till årskurs 6 och är tillsvidareanställd som lärare. Rektorn uppger att hon kommer uppmana läraren att läsa upp sin behörighet om läraren vill fortsätta undervisa i dessa ämnen i årskurs 7-9.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Av skollagen framgår att en legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. (2 kap. 15 § skollagen)

Av skollagen framgår att lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har
 - a. en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och
 - b. kompetens att undervisa på det främmande språket,
2. undervisning i fristående skolor med viss särskild pedagogisk inriktning. (2 kap. 17 § skollagen)

Enligt skollagen får, om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisning avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att rektorn har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare används för sådan undervisning som läraren har utbildning för. Det betonas också att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165 s. 261-262).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att se till att eleverna så långt som möjligt ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare. Utredningen visar att detta gäller i flera ämnen och påverkar flera klasser och årskurser på skolan. Det finns lärare som saknar legitimation och lärare som saknar behörighet i de ämnen som de undervisar i. Särskilt gäller det här undervisningen för de elever som läser bild, slöjd, svenska, svenska som andra språk, engelska, matematik, teknik,

fysik och kemi, trots att det på skolan finns lärare som har ämnesbehörighet för dessa ämnen.

Vidare framgår av utredningen att trots att lärarna saknar behörighet i ämnena har de bedrivit undervisning under längre tid än högst ett år i sänder. Den tjänstefördelning som rektorn gjort innevarande läsår har därmed inte i tillräcklig utsträckning utgått från behörigheten i ämnen och årskurser som lärarna har, utifrån deras legitimationer. Detta är en brist.

Anställning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation från huvudmannen inför tillsynen framgår att det finns personal som undervisar elever i vissa ämnen och som är tillsvidareanställda men som saknar lärarlegitimation. Rektorn uppger också att det finns undervisande lärare på skolan som saknar lärarlegitimation men att endast en av dessa personer är tillsvidareanställd som lärare. Enligt skolans scheman undervisar personen i engelska och svenska som andra språk. Rektorn uppger vidare att personen anställdes av en tidigare rektor på skolan och att hon inte vet varför personen är tillsvidareanställd som lärare trots att personen inte avslutat sin lärarutbildning. I underlaget för anställning finns noterat att läraren är behörig. Det finns ingen plan för att personen ska avsluta sin påbörjade lärarutbildning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål och vissa förutsättningar är uppfyllda. (2 kap. 19-20 §§ skollagen) I 2 kap. 21 § skollagen finns bestämmelser om vad som gäller för tidsbegränsade anställningar.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i anställningsförfarandet av lärare på skolenheten. Utredningen visar att det finns lärare vid skolenheten som har en anställning utan tidsbegränsning trots att läraren saknar legitimation. Det har inte heller kommit fram att det finns några tillämpliga undantag från kravet på att endast lärare med legitimation får anställas utan tidsbegränsning. Detta är därmed en brist.

Utredning av frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärare kontrollerar närvaron varje lektion. Om en elev skulle utebli från undervisningen registreras detta i skolans frånvarorapporteringssystem och vårdnadshavare informeras därigenom. Lärare kan också ta kontakt med vårdnadshavare för att informera om eleven är frånvarande utan giltigt skäl.

Av intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärare följer upp elevens samlade frånvaro en gång per månad. Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att rutinen är att lärare ska ta kontakt med elev och vårdnadshavare och ta reda på vad frånvaron beror på i det fall eleven under en månad haft mer än 10 procent ogiltig frånvaro eller mer än 20 procent frånvaro totalt. Enligt rutinen ska lärare därefter dokumentera orsakerna till frånvaron i en blankett som enligt huvudmannens rutin för frånvaro kallas bilaga 1. Lärare, elevhälsan och rektorn uppger vidare att bilaga 1 läggs in i skolans elevsystem och elevhälsan har tillgång till upprättade bilaga 1 därigenom. När lärare upprättat fyra bilaga 1 för en elev tas ärendet upp av elevhälsan, och rektorn kan då besluta om att en så kallad fördjupad frånvaroutredning ska genomföras. Lärare uppger att ingen från elevhälsan deltar i den kontakt som finns mellan lärare, elev och vårdnadshavare inför att bilaga 1 ska upprättas. Lärare uppger att det tar lång tid, minst fyra månader, innan en så kallad fördjupad frånvaroutredning genomförs för elever med längre eller upprepad frånvaro, eftersom det i regel krävs fyra bilaga 1 innan det kan bli aktuellt att göra en fördjupad frånvaroutredning.

Elevhälsan uppger att de följer upp skolans frånvarostatistik månadsvis och att kuratorn tar del av de bilaga 1 som lärare upprättar efter samtal med elever och vårdnadshavare. Elevhälsan uppger vidare att i de fall lärare uttrycker allvarlig oro för en elevs frånvaro kan elevhälsan ta upp aktuell elev på elevhälsomöten. Elevhälsan kan då genomföra en fördjupad frånvaroutredning redan efter att en andra eller tredje bilaga 1 upprättats för en elev. Elevhälsan kan dock inte uppge i hur många ärenden detta har skett. Elevhälsan uppger att under förra läsåret hade 376 av 510 elever på skolenheten vid något tillfälle under läsåret över 20 procent frånvaro. Av skolenhetens frånvarostatistik avseende elever som innevarande läsår går i årskurs 8 och 9, framgår att 58 elever hade över 20 procent frånvaro höstterminen 2024. Vårterminen 2025 hade 86 elever över 20 procent frånvaro. Enligt elevhälsan är det inte säkert att det skulle behövas frånvaroutredning på så många elever. Däremot är antalet 23 fördjupade frånvaroutredningar som genomfördes under föregående läsår för få enligt elevhälsan. Enligt elevhälsan borde fler fördjupade frånvaroutredningar

genomförts men detta har inte skett, bland annat på grund av resursbrist i elevhälsan. Även rektorn uppger att fler fördjupade frånvaroutredningar skulle ha genomförts under förra läsåret men detta har inte hunnits med på grund av resursbrist. Rektorn uppger vidare att huvudmannen menar, utifrån rutinen, att bilaga 1 är en början på en frånvaroutredning men att upprättandet av bilaga 1 inte involverar någon från elevhälsan. Enligt rektorn genomförs inte heller alltid någon särskild åtgärd för att elevens närvaro ska öka efter att bilaga 1 upprättats. Vidare uppger rektorn att bilaga 1 inte anmäls till huvudmannen utan det är endast de avslutade fördjupade frånvaroutredningarna som anmäls till huvudmannen. Fördjupade frånvaroutredningar har anmälts när dessa har avslutats.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen)

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 7 kap. 17 § skollagen ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att frånvaroarbetet vid skolan uppfyller författningarnas krav vad gäller att lärare informerar vårdnadshavare samma dag om elever är frånvarande utan giltiga skäl.

Däremot bedömer Skolinspektionen att det finns brister i arbetet med att utreda frånvaron skyndsamt hos elever med längre eller upprepad frånvaro. Utredningen visar att det finns en rutin upprättad av huvudmannen som lärare, elevhälsan och rektorn ska följa när en elevs frånvaro överstiger 10 procent ogiltig frånvaro eller 20 procent frånvaro totalt. Rutinen innebär att lärare ansvarar för att ta reda på orsakerna till en elevs frånvaro och upprätta en så kallad bilaga 1. Enligt rutinen krävs i de flesta fall fyra bilaga 1 innan elevhälsan blir inkluderad i utredningen av orsakerna till en

elevs frånvaro. Enligt rutinen är det efter fyra bilaga 1 som en fördjupad frånvaroutredning ska genomföras. I och med att den utredning som ska göras av frånvaron ska genomföras i samråd med elevhälsan, utöver eleven och elevens vårdnadshavare, och detta inte görs som regel vid den så kallade bilaga 1, bedömer Skolinspektionen att den fördjupade frånvaroutredningen får betraktas som den utredning om frånvaro som ska göras enligt skollagen. Vidare är det endast den fördjupade frånvaroutredningen som anmäls av rektorn till huvudmannen vilket pekar på att det också är denna utredning som rektorn (och huvudmannen) betraktar som en utredning av frånvaro. Detta resulterar i att det som regel tar minst fyra månader innan en frånvaroutredning genomförs för att öka elevens närvaro i skolan. Skolinspektionen bedömer att huvudmannens rutin innebär att frånvaron inte utreds skyndsamt för elever med upprepad eller långvarig frånvaro. Huvudmannens rutin medför också att det genomförs för få frånvaroutredningar. Detta medför också att lärare och elevhälsa inte med stöd av varandra tar reda på orsakerna till frånvaron hos elever med längre eller upprepad frånvaro.

Skolinspektionen bedömer att det även finns brister vad gäller att snarast anmäla till huvudmannen när en frånvaroutredning har inletts. Utredningen visar att rektorn anmäler till huvudmannen när en frånvaroutredning är avslutad och inte, såsom författningarna anger, när frånvaroutredningen har inletts.

Anmäla och utreda behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärare följer upp elevernas kunskapsutveckling. När lärare bedömer att elever inte kommer nå betygskriterierna ges eleverna stöd i form av extra anpassningar. Lärare uppger som exempel att använda enklare material, att få se på en film eller använda sig av inläsningstjänst som extra anpassningar som elever ges. Lärare uppger också att elever kan ges extra stöd i antingen svenska/svenska som andra språk, engelska eller matematik en timme i veckan vid en särskilt avsatt tid. Enligt lärare, elevhälsan och rektorn är nuvarande rutin att undervisande lärare, i de fall läraren bedömer att eleven trots stöd i form av extra anpassningar inte kommer nå betygskriterierna i svenska/svenska som andra språk, engelska och/eller matematik, ska ta upp eleven med processledare. Enligt lärare och rektorn är processledare länken mellan lärare och elevhälsa/rektorn. Processledare deltar i möten med rektorn och specialpedagog och i dessa möten diskuteras ifall eleven ska ges ytterligare stöd i något av följande ämnen; svenska/svenska som andra språk, engelska eller matematik på de avsatta tiderna. Enligt lärare, elevhälsan och rektorn kan stödet endast ges i ett av

dess ämnen i taget även om eleven bedöms behöva stöd i fler än ett av dessa ämnen.

Vidare uppger lärare, elevhälsan och rektorn att i möten mellan processledare, rektorn och specialpedagog kan också ytterligare extra anpassningar som lärare ska pröva tas upp, utöver eventuellt behov av ovannämnda stödtimme. Enligt rutinen behöver extra anpassningar prövas av lärare i två omgångar om två-fyra veckor innan lärare kan göra en anmälan om utredning för behov av särskilt stöd till rektorn. Lärare och elevhälsan uppger att en anmälan till rektorn om att eleven riskerar att inte nå betygskriterierna kan göras antingen av undervisande lärare genom elevens mentor eller av processledaren.

Av inkommen dokumentation från huvudmannen inför tillsynen framgår att det vid skolan finns många elever som inte når betygskriterierna i ett eller flera ämnen. Flera av dessa elever har inte uppnått betygskriterierna i samma ämne i minst två terminer i följd. Lärare ger exempel på flera elever som de tagit upp med mentor och som de därigenom anmält till rektorn att de kan behöva utredas för behov av särskilt stöd. Lärare uppger också att det finns elever som getts extra anpassningar och har stora stödbehov men som lärare inte anmält till rektorn. Exempelvis uppger lärare att det finns elever som de inte anmält eftersom de upplever att eleverna ändå inte skulle ha utretts. Lärare uppger också att det finns elever som inte har nått betygskriterierna och fått betyget F men eftersom eleven genom extra anpassningar visat på progression i sitt lärande har lärare avvaktat med att anmäla att eleven kan vara i behov av utredning för särskilt stöd. Lärare uppger vidare att de elever som de anmält till rektorn inte heller alltid utreds för särskilt stöd. I stället får lärare antingen ingen återkoppling alls, får veta att eleven ska delta i stödtimmen eller att lärare ska pröva ytterligare extra anpassningar. Lärare uppger vidare att när de återigen anmäler eleven eftersom eleven inte når betygskriterierna så tas eleven upp av elevhälsan men lärare vet inte om eleven utreds eller inte.

Elevhälsan och rektorn uppger att det finns många elever på skolenheten som inte når betygskriterierna och inte heller gjort det i ett eller flera ämnen under minst två terminer i följd. Enligt elevhälsan och rektorn är många elever i behov av särskilt stöd. Elevhälsan uppger att det finns många elever som de bedömer behöver utredas för särskilt stöd. Rektorn uppger att arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd inte fungerat tidigare läsår. Rektorn och elevhälsan arbetar med att implementera nya rutiner för arbetet med särskilt stöd. Enligt rektorn är en del i arbetet bland annat att följa rutinen kring arbetet med extra anpassningar och att elever ska ges stöd i den så kallade stödtimmen i svenska/svenska som andra språk, engelska eller matematik. Om det stödet och annan extra anpassning i ordinarie undervisning inte bidrar till att eleven når betygskriterierna ska lärare genom processledaren anmäla

eleven så att elevens behov av särskilt stöd utreds. Elevhälsan och rektorn uppger vidare att elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd också har identifierats genom screeningar i ämnena svenska/svenska som andra språk, engelska och matematik. Enligt elevhälsan har lärare, vid tiden för tillsynen, anmält sex elever i årskurs 7 för behov av utredning av särskilt stöd och elevhälsan har uppmärksammat ytterligare 14 elever med behov av utredning genom screeningar i svenska/svenska som andra språk, engelska och matematik. Elevhälsan uppger att ett antal utredningar är påbörjade men kan inte svara för hur många som faktiskt är påbörjade. Vad gäller årskurs 8, uppger elevhälsan, är cirka 10 elever anmälda av lärare men ingen utredning är påbörjad. Vidare uppger elevhälsan att det finns minst 35 elever i årskurs 9 som identifierats, genom både anmälan från lärare och screeningar, och som behöver utredas för eventuellt behov av särskilt stöd. För elever i årskurs 9 är utredningar påbörjade för 20 elever. Rektorn uppger att screeningar som genomförts av elever visat att i årskurs 8 finns 30 elever och i årskurs 9 finns 20 elever som behöver prioriteras och utredas för särskilt stöd. Enligt rektorn finns fler elever som behöver utredas för behov av särskilt stöd men elevhälsan behöver för närvarande prioritera de elever som identifierats genom screeningarna.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § andra stycket skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 § skollagen, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Enligt skollagen ska det anmälas till rektorn om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att

anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elever ges stöd i form av extra anpassningar när lärare bedömer att elever riskerar att inte nå betygskriterierna. Utredningen visar att elever ges möjlighet att delta i särskilt avsatt tid i vissa ämnen och att elever också kan ges extra anpassningar inom ramen för ordinarie undervisning. Det föreligger således ingen brist vad gäller arbetet med extra anpassningar.

Dock bedömer Skolinspektionen att det finns brister i arbetet med särskilt stöd. Utredningen visar visserligen att nya rutiner för arbetet med särskilt stöd implementeras vid tiden för tillsynen men också att det är många elever som anmälts av lärare eller identifierats genom screeningar som elever som befaras inte nå betygskriterierna som minst ska uppfyllas, men som inte har utretts för behov av särskilt stöd. Utredningen visar att det finns ett stort antal elever vid skolan som inte når betygskriterierna i ett eller flera ämnen. Bland dessa elever finns många elever som under minst två terminer i följd inte nått betygskriterierna i samma ämne. Det är dock endast ett begränsat antal elever som vid tiden för tillsynen utreds för behov av särskilt stöd. Trots att lärare anmält elever som riskerar inte nå betygskriterierna till rektor har elevers behov av särskilt stöd inte utretts. Rektorn har därför inte heller kunnat fatta beslut om eleven är i behov av särskilt stöd eller inte. Det finns också elever som lärare borde anmält men som lärare inte anmält eftersom lärare bedömt att eleven ändå inte kommer utredas. I och med att lärarna bedömt att eleverna, trots extra

anpassningar, inte kommer att nå betygskriterierna bedömer Skolinspektionen att skolenhetens arbete med särskilt stöd vad gäller anmälan till rektor och utredning av elevers stödbehov inte uppfyller skollagens krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Borås kommuns verksamhet vid Bodaskolan 7-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller behöriga lärare, anställning av lärare, utredning av frånvaro samt anmäla och utreda behov av särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Borås kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Förebyggande arbete för studiero, ordningsregler, hantering av mobiltelefoner och utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att studieron följs upp årligen genom enkäter. Enligt de intervjuade är det överlag god studiero i de flesta klasser och på de flesta lektioner men det förekommer att studieron på vissa lektioner emellanåt är sämre. För att upprätthålla studieron använder sig lärare av olika strategier. Till exempel bestämmer lärare elevers placering och platser i klassrummet, pratar regelbundet med eleverna om vikten av god studiero och vilka förväntningar lärare och elever ska ha på varandras beteende. Många lärare försöker också variera innehållet på lektionen, ha tydlig struktur på lektionen och arbeta för lugna avslut av lektionen.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår vidare att det finns ordningsregler på skolan som tagits upp på mentorstiden och i elevrådet, även om det finns elever som emellanåt inte följer ordningsreglerna. Det kan då handla både om att enstaka elever stör på lektionen eller att elever inte följer reglerna avseende användandet av mobiltelefoner. Regler avseende användandet och hanteringen av mobiltelefoner finns i skolans ordningsregler. Det framgår vidare att lärare informerar om ordningsreglerna och vidtar åtgärder när ordningsreglerna inte följs. Bland annat har lärare haft samtal med elever och deras vårdnadshavare när

elever inte följt ordningsreglerna eller när elever har i övrigt haft ett ordningsstörande beteende i undervisningen. Enligt lärare, elevhälsan och rektorn har skolans konsekvenstrappa tillämpats, elevers ordningsstörande beteende utretts i flera fall och åtgärder vidtagits för att komma till rätta med elevers ordningsstörande beteende.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Av skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. skollagen. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. (5 kap. 4 e § skollagen)

Av skollagen framgår att om en elev i grundskolan som vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som framkommit i utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

X Anna Hultgren

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Mikaeil Yousefi

Föredragande
Signerat av: Mikaeil Yousefi

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ingrid Jerkeman medverkat.